

Väljaandja:	Saue Vallavolikogu
Akti liik:	määrus
Teksti liik:	algtekst-terviktekst
Redaktsiooni jõustumise kp:	03.02.2024
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:	Hetkel kehtiv
Avaldamismärge:	RT IV, 31.01.2024, 11

Saue valla sotsiaalhoolekandeline abi andmise kord

Vastu võetud 25.01.2024 nr 2

Määrus kehtestatakse kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 6 lõike 1, § 22 lõike 1 punkti 5 ja lõike 2, sotsiaalseadustiku üldosa seaduse § 15 punkti 2, sotsiaalhoolekande seaduse § 14 lõigete 1 ja 2, § 15 lõike 1, § 16 lõike 1, § 17 lõike 1, § 20 lõike 1, § 23 lõike 1, § 26 lõike 1, § 27 lõike 1, § 30 lõike 1, § 33 lõike 1, § 38 lõike 1, § 45² lõike 1, § 45⁵ lõike 1, § 45¹⁵ lõike 1, § 134 lõike 4 punkti 5 ja § 156 lõike 3², lastekaitse seaduse § 17 lõigete 1 ja 2 ning põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 48 lõike 3 alusel.

1. peatükk ÜLDSÄTTED

§ 1. Reguleerimisala

Määrusega kehtestatakse Saue valla sotsiaalhoolekandeline abi andmise kord. Määrus reguleerib sotsiaalhoolekande seaduse alusel kohalike omavalitsuste jaoks kohustuslike sotsiaalteenuste, välja arvatud eluruumi tagamise teenus, korraldamist Saue valla elanikele, ning täiendavate sotsiaalteenuste korraldamist.

§ 2. Mõisted

Määruses kasutatakse mõisteid järgmises tähenduses:

- 1) ametiasutus – Saue valla ametiasutus Saue Vallavalitsus;
- 2) hindamisinstrument – ette antud struktuuriga kirjalik dokument, milles antakse hinnang isiku tegevusvõimele, kõrvalabi, juhendamise või isiku järelevalve vajadusele ning tuuakse ära isiku iseseisvaks toimetulekuks ja sotsiaalseks integreerumiseks vajalikud tegevused;
- 3) hooldaja – täisealine isik, kes tagab hooldatavale kõrvalabi, juhendamise ja järelevalve;
- 4) hooldajatoetus – vallaelarvest hooldajale regulaarselt makstav toetus;
- 5) hooldatav – kõrvalabi, juhendamist või järelevalvet vajav keskmise, raske või sügava puudega 3-16-aastane laps või 16-aastane ja vanem raske või sügava puudega isik, kelle elukohana on rahvastikuregistris märgitud Saue vald;
- 6) hooldus – hooldaja igapäevane füüsiline tegevus hooldatavale kõrvalabi osutamiseks, hooldatava juhendamine söömisel, hügieenitoimingutes, riietumisel, liikumisel või suhtlemisel ning hooldatava ohutuse tagamine juhul, kui ta oma tegevuse või tegevusetusega võib tekitada kahju iseenda või teiste inimeste elule, tervisele või varale;
- 7) hooldusplaan – isiku või tema seadusliku esindaja osalemisel koostatud kirjalik dokument, milles antakse hinnang isiku tervislikule seisundile ja kõrvalabi vajadusele ning määratakse kindlaks toimingud toimetulekuvõime toetamiseks ja säilitamiseks;
- 8) perekonnas hooldaja – hoolduspere vanem, kellega on sõlmitud lapsele asendushoolduse teenuse osutamise leping;
- 9) puudega isik – puuetega inimeste sotsiaaltoetuste seaduses toodud korras määratud puudega inimene;
- 10) rahvusvahelise kaitse saaja – välismaalane, keda on tunnustatud pagulasena, täiendava kaitse või ajutise kaitse saajana ning kellele on antud Eesti elamislubas;
- 11) rehabilitatsiooniplaan – õigustatud isiku ja tema seadusliku esindaja osalemisel rehabilitatsioonimeeskonna koostatud dokument, milles kajastub hinnang isiku tegevusvõimele, sotsiaalse või tööalase rehabilitatsiooni eesmärgi, eesmärgi saavutamiseks vajalikud rehabiliteerivad teenused ja hinnang rehabilitatsiooni eesmärgi saavutamise kohta. Programmipõhise rehabilitatsiooni alusel teenust saava isiku põhjal loetakse rehabilitatsiooniprogramm samaks rehabilitatsiooniplaaniga;
- 12) riskipere – lastega pere, kes vajab olulisel määral kõrvalist abi laste heaolu tagamisel ja nende eest hoolitsemisel;
- 13) Saue valla elanik – isik, kelle elukoht on Eesti rahvastikuregistri andmetel Saue vald;
- 14) sissetulek – isiku või leibkonna mistahes liiki tulu, välja arvatud riigi ja kohaliku omavalitsuse vahenditest makstavad ühekordsed sotsiaaltoetused;
- 15) sotsiaalteenus – isiku või perekonna toimetulekut soodustav mitterahaline hüvitis;
- 16) sotsiaaltoetuste kord – sotsiaaltoetuste korda reguleeriv Saue Vallavolikogu määrus;

- 17) taotleja – teenust või toetust taotlev isik või lapse seaduslik esindaja või perekonnas hooldaja;
- 18) teenuse osutaja – ametiasutus või ametiasutuse hallatav asutus või muu sotsiaalteenust osutav juriidiline või füüsiline isik;
- 19) toimetulekupiir – Riigikogu poolt igaks eelarveaastaks perekonna esimesele liikmele kehtestatud toimetulekupiir;
- 20) toimetulekuvõime – isiku või perekonna füüsiline või psühhosotsiaalne võime igapäevases elus toime tulla;
- 21) tööealine – 16-aastane kuni vanaduspensioniealine isik;
- 22) vallavalitsus – Saue valla kollegiaalne täitevorgan Saue vallavalitsus.

§ 3. Üldised põhimõtted

- (1) Sotsiaalteenuste võimaldamise eesmärgiks on aidata kaasa inimeste iseseisva toimetulekuvõime ja elukvaliteedi paranemisele või säilimisele.
- (2) Sotsiaalteenustele on õigus abivajaval Saue valla elanikul, v.a vältimatu sotsiaalabi andmine, mida korraldab see kohaliku omavalitsuse üksus, kelle haldusterritooriumil isik abi vajamise ajal viibib.
- (3) Sotsiaalteenuste võimaldamisel võetakse aluseks isiku tegelik toimetulekuvõime ning sellest tulenevalt kõrvalabi vajaduse ulatus. Rehabilitatsiooniplaani või hooldusplaani olemasolu korral lähtutakse teenuste osutamisel rehabilitatsiooniplaanist või hooldusplaanist.
- (4) Samale eesmärgile suunatud sotsiaalteenuseid osutatakse abivajavale isikule järjestatud teenuste süsteemi põhimõttel, mille kohaselt iga järgmist teenust osutatakse isikule vaid juhul, kui eelmise teenusega ei saa isiku vajadusi enam rahuldada või kui isik ei ole suuteline seda teenust kasutama. Vastavalt abivajaduse hinnangule on isikul õigus saada samaaegselt mitut sotsiaalteenust, kui need täiendavad üksteist ja koostoimes tagavad isikule vajaliku abi.
- (5) Sotsiaalteenust osutatakse abivajava isiku või tema seadusliku esindaja nõusolekul.
- (6) Põhjendatud juhtudel on vallavalitsusel õigus teha teenuste saamise tingimustes erandeid.
- (7) Sotsiaalteenuse või sotsiaaltoetuse saaja on kohustatud ametiasutust viivitamatult teavitama, kui teenuse või toetuse andmise või majanduslike võimaluste hindamise alused on muutunud viisil, mis mõjutavad tehtud otsuseid.
- (8) Ametiasutus avaldab oma koduleheküljel informatsiooni teenuste taotlemise, kättesaadavuse ja teenuste eest tasumise kohta.

§ 4. Sotsiaalteenused

- (1) Saue vallas korraldatakse sotsiaalhoolekande seaduses sätestatud tingimustel alljärgnevat sotsiaalteenuseid:
  - 1) koduteenus;
  - 2) väljaspool kodu osutatav üldhooldusteenus;
  - 3) tugisikuteenus;
  - 4) täisealise isiku hooldus;
  - 5) isikliku abistaja teenus;
  - 6) varjupaigateenus;
  - 7) turvakoduteenus;
  - 8) sotsiaaltransporditeenus;
  - 9) eluruumi tagamine;
  - 10) võlanõustamisteenus;
  - 11) lapsehoiuteenus;
  - 12) asendushooldusteenus;
  - 13) järelhooldusteenus;
  - 14) vältimatu sotsiaalabi.
- (2) Vastavalt võimalustele ja vajadustele korraldatavad täiendavad sotsiaalteenused:
  - 1) abivajavatele või hädaohus olevatele lastele ja nende pereliikmetele osutatavad nõustamise ja teraapia teenused;
  - 2) vanemluskoolitused;
  - 3) tervislikust või sotsiaalsest seisundist tulenevad eri- või abivajaduse põhised tugigrupid;
  - 4) sõltuvusnõustamine;
  - 5) igapäeva eluliselt esmaselt vajalike võimaluste loomine (näiteks pesemis- ja pesupesemisvõimalus jms);
  - 6) suure hooldus- ja abivajadusega lastele suunatud teenused;
  - 7) lõikes 1 toodud teenuste kasutamist toetavad teenused (näiteks sotsiaaltranspordil abivahendite tagamine jms);
  - 8) toimetulekutoetuse ja sotsiaaltoetuste korras näidatud vajaduspõhiste toetuste saajate iseseisvat toimetulekut ja majanduslikku olukorda parandavad tegevused;
  - 9) projektipõhiselt osutatavad abivajavate isikute heaolule, turvalisusele, iseseisva toimetulekuvõime tõstmisele või abivajaduse süvenemise edasi lükkamisele või vältimisele suunatud teenused.

(3) Täiendavaid sotsiaalteenuseid, mida pole toodud käesoleva paragrahvi lõikes 1, tagatakse juhul, kui selleks on ette nähtud vahendid Saue valla eelarves või on tehtud raha eraldamise otsus projektipõhiste teenuste rahastamise kohta.

§ 5. Teenuse osutaja

(1) Teenuse osutajaks on ametiasutus või ametiasutuse hallatav asutus või muu isik.

(2) Vahetult teenust osutav isik peab vastama sotsiaalhoolekande seaduses või teistes õigusaktides toodud nõuetele.

(3) Ametiasutus abistab vajadusel teenust saama õigustatud isikut teenuse osutaja leidmisel. Teenuse saajal on õigus enne teenust vahetult osutava isiku määramist omavahelise sobivuse hindamiseks temaga kohtuda.

§ 6. Teenustega seotud kulude katmine

(1) Teenuste osutamisega seotud kulud kaetakse täielikult või osaliselt valla eelarvest sotsiaaltoetusteks ja – teenusteks ettenähtud vahenditest. Saadud sihtotstarbelised vahendid kajastatakse valla eelarves.

(2) Suure hooldus- ja abivajadusega lapsele abi osutamiseks riigieelarve toetusfondist eraldatud vahendeid võib kasutada käesoleva määruse § 4 lõikes 1 toodud teenuste ja rahaliste vahendite olemasolul täiendavate teenuste osutamiseks suure hooldus- ja abivajadusega lastele.

(3) Teenused on üldjuhul tasulised. Teenuste hinnad või teenuse hinnast makstava omaosaluse määrad kinnitab vallavalitsus tuginedes ametiasutuse sotsiaalosakonna, haridusosakonna, Saue Sotsiaalkeskuse või Haiba Lastekodu ettepanekutele.

(4) Teenus on tasuta:

- 1) toimetulekutoetuse saajatele;
- 2) taotlejatele, kelle perekonna kolme eelneva kuu keskmised sissetulekud ühe perekonna liikme kohta on väiksemad, kui kolmekordne toimetulekupiir;
- 3) peredele juhul, kui teenusele suunamise algatanud lastekaitsetöötaja hinnangul on see lapsele abi kättesaadavuse tagamiseks vajalik;
- 4) rahvusvahelise kaitse saajale ühe aasta jooksul pärast rahvusvahelise kaitse esmakordset saamist;
- 5) võlanõustamisteenus ametiasutuse poolt teenusele suunatutele;
- 6) teistele sihtgruppidele õigusaktides sätestatud alustel.

(5) Ametiasutusel on õigus lõpetada teenuse hinna osaline või täielik katmine, kui perekonna majanduslik olukord on paranenud ja teenuse saaja ei vasta enam teenuse tasuta osutamise tingimustele.

(6) Kui toetuse või teenuse saaja või taotleja on esitanud hüvitise saamiseks valeandmeid või on jätnud teatamata andmete muutumisest, mis tingivad toetuse maksmise või teenuse osutamise lõpetamise, kohustub hüvise saaja õigusliku aluseta saadud toetuse ametiasutusele viivitamatult tagastama ja hüvitama põhjendamatult saadud teenustega seotud kulu.

(7) Juhul, kui toetuse saaja ei tagasta õigusliku aluseta saadud toetust või keeldub põhjendamatult saadud teenustega seotud kulude hüvitamisest, nõuab ametiasutus võlgnetava summa koos seadusest tulenevate kõrvalnõuetega toetuse saajalt või taotlejalt sisse.

§ 7. Teenuste taotlemine

(1) Teenuseid on õigus taotleda Saue valla elanikul, kelle toimetulekuvõime on häiritud ja kes vajab toimetulemiseks kõrvalabi.

(2) Piiratud teovõimega isiku puhul osutatakse abivajajale teenust tema seadusliku esindaja taotluse alusel. Võlanõustamisteenust osutatakse seaduslikule esindajale.

(3) Teenuse taotlemiseks esitab taotluse koos asjakohaste lisadokumentidega abi vajav isik või tema nõusolekul pereliige, lähedane, hooldajaks saada sooviv või muu isik.

(4) Lastekaitsetöötajatel on õigus suunata vanemliku hoolitsuseta lapsi ja riskiperesid või selliste perede liikmeid teenustele ilma taotluseta juhul, kui selle aluseks on kohtumäärus või lapse abivajaduse hinnang.

(5) Ametiasutusel on õigus suunata toimetulekutoetuse ja sotsiaaltoetuste korras näidatud vajaduspõhiste toetuste saajaid nende iseseisvat toimetulekut ja majanduslikku olukorda parandavatesse tegevustesse.

(6) Ametiasutus peab omal algatusel välja selgitama sellise täisealise isiku abivajaduse, kellel on puuetega inimeste sotsiaaltoetuste seaduse alusel tuvastatud sügav puue ja sellise lapse abivajaduse, kellel on tuvastatud

keskmise, raske või sügav puue. Ametiasutus võib omal algatusel välja selgitada 16 – 26 aastase noore abivajaduse juhul, kui ta vastab sotsiaalhoolekande seaduse § 15¹ lõikes 2 toodud tingimustele.

(7) Ametiasutusel on põhjendatud vajaduse korral õigus teha andmete saamiseks päringuid andmekogudesse. Ametiasutusel on õigus nõuda taotlejalt või tema esindajalt perekonna sissetulekut tõendavaid ja muid dokumente ning täiendavaid andmeid või teha kodukülastusi toetuse andmise või teenuse osutamise vajalikkuse hindamiseks.

§ 8. Abivajaduse hindamine

(1) Taotluse läbivaatamisel hinnatakse abivajaja toimetulekut ja ühiskonnaelus osalemist mõjutavaid asjaolusid, sealhulgas isiku personaalse tegevusvõimega seonduvaid ning füüsilise ja sotsiaalse elukeskkonnaga seonduvaid asjaolusid. Abivajaduse hinnang vormistatakse kirjalikult.

(2) Kui abi saamiseks pöördub isik, kellel on tuvastatud kroonilisest haigusest, erivajadusest või muust pikaajalisest terviseprobleemist põhjustatud hooldusvajadus, selgitab kohaliku omavalitsuse üksus välja isiku, kes hooldab abivajavat isikut väljaspool oma kutse- või ametlikku tööd. Kohaliku omavalitsuse üksus selgitab välja ka abivajavat isikut hooldava isiku toetusvajaduse, võttes arvesse tema tegelikku hoolduskoormust, toimetulekut ja ühiskonnaelus osalemist mõjutavaid asjaolusid.

(3) Abivajaduse hindamisel kasutatakse riigi poolt pakutavaid või ametiasutuse siseselt välja töötatud hindamisinstrumente, kodukülastusi, vaatlusi hoolekande- või lasteasutustes kohapeal, päringute vastuseid asjakohastelt ametiasutustelt jm olukorra kaardistamiseks, hindamiseks ja otsuse tegemiseks olulist infot.

(4) Abivajaduse hindamise tulemusel tehakse kindlaks, milliseid teenuseid või muid abimeetmeid ning millises mahus isik vajab. Teenuse määramisel arvestatakse taotleja vajaduste ja majanduslike võimalustega.

(5) Parim asjakohane abi võib hõlmata sotsiaalteenuse osutamist, sotsiaaltoetuse andmist või teise sotsiaalkaitse korraldamisega tegelevasse asutusse suunamist. Juhul, kui oodatava tulemuse saavutamiseks on võimalik valida erinevate võimaluste vahel, tehakse valik arvestades lahenduse optimaalsust, sh valla võimalusi ja ressursside säästlikku kasutamist.

(6) Isikule, kes iseseisva toimetulekuvõime parandamiseks vajab pikaajalist ja mitmekülgset abi, rakendatakse juhtumikorralduslikku põhimõtet. Juhtumiplaan koostatakse Sotsiaalteenuste ja -toetuste andmeregistris (edaspidi STAR infosüsteem). Teenuste võimaldamisel lähtutakse edaspidi kehtivast juhtumiplaanist ning perioodilised vahehindamised toimuvad vähemalt kord aastas.

(7) Abivajadus hinnatakse ümber juhul, kui võrreldes viimase hindamisega on olukord muutunud määral, mis võib mõjutada vajalikke teenuseid või muuta nende mahtu. Abivajaduse ümberhindamise võib algatada teenust saama õigustatud isik, ametiasutus või teenuse osutaja.

§ 9. Teenusele suunamine

(1) Teenusele suunamise otsustab ametiasutus kooskõlas õigusaktides antud volituste, tähtaegade ja nõuetega.

(2) Teenusele suunamise otsus vormistatakse haldusaktina või STAR infosüsteemi või muu otsuse tegija identifitseerimist võimaldava andmebaasi kandena. Teenusele suunamisest keeldumise otsus vormistatakse digitaalselt allkirjastatud haldusaktina. Teenuse saaja soovi korral vormistatakse tavapäraselt andmebaasis tehtavad teenusele suunamised digitaalselt allkirjastatud haldusaktina.

(3) Teenuse osutamise taotlust ei rahuldata osaliselt või tervikuna, kui teenuse vajaduse hindamise tulemusena selgub, et teenuse osutamine isikule ei ole põhjendatud või abi on juba tagatud teiste sotsiaalteenuste või -toetustega.

§ 10. Teenuse osutamise lõpetamine

(1) Teenuse osutamine lõpetatakse:

- 1) teenuse nõuetekohase ja täieliku andmisega;
- 2) teenust saama õigustatud isiku surma korral;
- 3) teenuse saamise aluseks olevate asjaolude muutumisel, sh teenuse saamise vajaduse lõppemisel või suunamisel teisele teenusele või raviasutusse;
- 4) teenust saama õigustatud isiku elukoha muutumisel või rahvusvahelise kaitse lõppemisel nii, et tema rahvastikuregistri järgne elukoht ei ole enam Saue vald;
- 5) teenust saama õigustatud isiku teenusest loobumisel.

(2) Ettepaneku teenuse osutamise lõpetamiseks võib teha ka teenuse osutaja. Sellisel juhul otsustab teenuse osutamise lõpetamise või isiku teise teenuse osutaja juurde suunamise ametiasutus haldusaktiga.

§ 11. Teenusele suunamise, osutamise ja aruandlusega seotud andmete kasutamine

(1) Teenuse saajat ja tema pereliikmeid puudutavaid andmeid ning muud teenuse osutamisega seotud informatsiooni kasutatakse abivajaja aitamise eesmärgist lähtuvalt.

(2) Teenustega seotud aruandluse esitamise viisi, aja, koha jm lepit ametiasutus kokku teenuse osutajaga, arvestades isikuandmete töötlemisega seotud nõudeid.

§ 12. Vaidlustamine ja järelevalve

(1) Saue valla eelarvest rahastatava toetuse, teenuse, vältimatu sotsiaalabi või muu abi ning toimetulekutoetuse otsusega mittenoostumise korral on taotlejal õigus esitada haldusmenetluse seaduses sätestatud korras vaie vallavalitsusele või kaebus halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

(2) Järelevalvet teenuse osutaja ülesannete täitmise üle teostab ametiasutus.

2. peatükk TEENUSED

§ 13. Koduteenus

(1) Koduteenuse eesmärgiks on täisealise isiku iseseisva ja turvalise toimetuleku tagamine kodustes tingimustes, säilitades ja parandades tema elukvaliteeti.

(2) Koduteenust Saue vallas korraldab Saue Sotsiaalkeskus. Saue Sotsiaalkeskusel on õigus sõlmida teenuse korraldamiseks lepinguid teenuse saaja ja teiste teenuse osutajatega.

(3) Koduteenuse osutaja abistab või juhendab koduteenuse saajat kodustes tingimustes kõrvalabi vajaduse määrast tulenevalt õigusaktides sätestatud koduabiga seotud toimingutes, toetades teenuse saaja aktiivsust ja motivatsiooni iseseisvalt kodus elada.

(4) Teenuse osutaja arvestab teenuse saaja tahet, võimekust ning selgitab eelnevalt toimingute sisu.

(5) Teenuse osutajal on õigus teenuse osutamine peatada või osutada vähendatud mahus, arvestades teenuse vajalikkuse vältimatust narkootiliste või psühhotropsete ainete või alkoholi sõltuvusprobleemidega isikule.

(6) Psüühilise erivajadusega, nakkushaigusi põdevale, ööpäevaringset hooldust ja järelevalvet vajavale või voodihaigele isikule teenuse osutamisel arvestatakse teenuse saaja lähedaste ja teenuse osutaja võimalusi, ohutust ja heaolu. Juhul, kui erinevate teenuste ja lähedaste abi koostoimes ei ole võimalik tagada teenuse saaja ohutust ja heaolu, teavitatakse ametiasutust vajadusest leida isikule sobivamad lahendused.

§ 14. Väljaspool kodu osutatav üldhooldusteenus

(1) Väljaspool kodu osutatava üldhooldusteenuse eesmärk on turvalise keskkonna ja toimetuleku tagamine täisealisele isikule, kes terviseseisundist, tegevusvõimest või elukeskkonnast tulenevatel põhjustel ei suuda kodustes tingimustes ajutiselt või püsivalt iseseisvalt toime tulla.

(2) Teenust vajaval isikul on õigus valida teenuse osutamise kohta. Vajadusel abistab koha leidmisel ametiasutus.

(3) Teenuse rahastamine toimub Saue Vallavolikogu 26.11.2020 määrusega nr 35 „Sotsiaaltoetuste kord“ kehtestatud korras.

§ 15. Tugiisikuteenus

(1) Tugiisikuteenuse eesmärgiks on iseseisva toimetuleku toetamine olukordades, kus isik vajab sotsiaalsete, majanduslike, psühholoogiliste või tervislike probleemide tõttu oma kohustuste täitmisel ja õiguste teostamisel olulisel määral kõrvalabi. Kõrvalabi seisneb juhendamises, motiveerimises ning isiku suurema iseseisvuse ja omavastutuse võime arendamises.

(2) Last kasvatavale isikule tugiisikuteenuse osutamise täiendav eesmärk on lapse hooldamise ning turvalise ja toetava kasvukeskkonna tagamine.

(3) Lapsele tugiisikuteenuse osutamise eesmärk on koostöös last kasvatava isikuga lapse arengu toetamine, sealhulgas vajaduse korral puudega lapse puhul hooldustoimingute sooritamine. Tugiisik abistab last arendavates tegevustes, juhendab ja motiveerib igapäevaelus toime tulema, abistab suhtlemisel perekonnaliikmetega või väljaspool kodu.

(4) Tugiisikuteenust on õigus saada Saue valla elanikul, kes vajab tuge käesoleva paragrahvi lõigetes 1-3 toodud eesmärkidel.

§ 16. Täisealisele isikule hooldaja ja hooldajatoetuse määramine ning puudega lapse mittetöötavale hooldajale hooldajatoetuse määramine

(1) Hooldaja määramise ja hooldajatoetuse maksmise eesmärk on tagada vaimse ja/või kehalise puude tõttu oma õiguste teostamiseks ja kohustuste täitmiseks abi vajavale isikule igapäevane kõrvalabi, juhendamine ja järelevalve.

(2) Hooldajatoetuse määrad:

- 1) vähemalt 16-aastase raske puudega isiku hooldajale 50 eurot kuus;
- 2) vähemalt 16-aastase sügava puudega isiku hooldajale 100 eurot kuus;
- 3) 3-16-aastase keskmise puudega lapse hooldajale 30 eurot kuus;
- 4) 3-16-aastase raske puudega lapse hooldajale 50 eurot kuus;
- 5) 3-16-aastase sügava puudega lapse hooldajale 100 eurot kuus;
- 6) vähemalt 12-aastase hooldusvajadusega isiku hooldajale ajal, mis on vajalik puude vormistamiseks, 30 eurot kuus.

(3) 3-16 aastase lapse hooldajale makstakse hooldajatoetust juhul, kui lapse tööeline esindusisik, vanavanem või perekonnas hooldaja ei saa töötada puudega lapse hooldamise tõttu.

(4) 3-16 aastase lapse hooldajale ei määrata hooldajatoetust, kui:

- 1) eelkooliealine laps käib lasteaias või -hoius;
- 2) lapsele on määratud tugiisik, kes osutab teenust ka väljaspool lasteasutust, sh kodus rohkem kui 50 tundi kuus;
- 3) koolis käiv laps elab tööpäevadel õpilaskodus;
- 4) hooldusvajaduse hindamise käigus selgub, et vanema mittetöötamise põhjuseks ei ole lapse hooldamine.

(5) Vähemalt 12-aastase hooldusvajadusega isiku hooldajale võib maksta hooldajatoetust kuni 2 kuud ilma puude olemasoluta juhul, kui hooldusvajadus on tõendatud hooldatava terviseandmete väljavõttega (väljavõtte digiloost, arstitõend vm kirjalik dokument). Hooldaja üheks ülesandeks on abistada hooldatavat puude tuvastamiseks ja puuetega inimeste sotsiaaltoetuse saamiseks vajaliku taotluse esitamisel.

(6) Üldjuhul määratakse hooldajatoetus kuni hooldatava puude raskusastme kehtivuse lõpptähtajani või tähtajatult, kui puue on määratud tähtajatult, v.a juhud, kui on põhjendatud määrata toetus lühemaks tähtajaks.

(7) Hooldajatoetust makstakse üks kord kalendrikuus. Juhul, kui taotlus hooldaja määramiseks ja hooldajatoetuse maksmiseks esitati 1.-15. kuupäeval, makstakse hooldajatoetust taotluse esitamise kuust. Juhul, kui taotlus esitati pärast 15. kuupäeva, makstakse hooldajatoetust taotluse esitamisele järgnevast kuust.

(8) Hooldajatoetuse määramise otsus tunnistatakse kehtetuks ja hooldajatoetuse maksmine lõpetatakse lisaks § 10 lõikes 1 toodud juhtudele ka juhul, kui hooldaja ei täida kokku lepitud hooldustegevusi piisava hoolsusega või ilmnevad muud asjaolud, mis takistavad vajaduspõhist hooldamist. Juhul, kui otsuse kehtetuks tunnistamise alused ilmnevad 1.-15. kuupäeval, lõpetatakse hooldajatoetuse maksmine samal kuul. Juhul, kui otsuse kehtetuks tunnistamise alused ilmnevad pärast 15. kuupäeva, lõpetatakse toetuse maksmine järgmisest kuust.

(9) Isik saab olla ainult ühe hooldust vajava isiku hooldajaks. Erandina saab isik olla kahe või enama hooldust vajava isiku hooldaja, kui hooldust vajavad isikud on tema pereliikmed või hooldust vajavad isikud elavad samas hoones või kõrvuti asetsevates hoonetes.

(10) Hooldajaks ei määrata isikut, kes on sügava puudega.

(11) Mittetöötava tööelise hooldajatoetust saava isiku eest maksab sotsiaalmaksu Saue vald juhul, kui tal ei ole ravikindlustus tagatud muul moel.

(12) Ametiasutusel on õigus keelduda isiku hooldajaks määramisest juhul, kui hooldajaks määramist taotleva isiku puhul selgub asjaolusid, mis takistavad vajaduspõhist hooldamist.

§ 17. Isikliku abistaja teenus

(1) Isikliku abistaja teenuse eesmärk on suurendada puuetega inimeste sotsiaaltoetuste seaduse § 2 lõike 1 tähenduses puude tõttu füüsilist kõrvalabi vajava täisealise isiku iseseisvat toimetulekut ja osalemist kõigis eluvaldkondades, vähendades teenust saava isiku seadusjärgsete hooldajate hoolduskoormust.

(2) Teenuse osutamisel abistatakse teenuse saajat tegevustes, mille sooritamiseks vajab isik puude tõttu füüsilist kõrvalabi. Isiklik abistaja aitab isikut tema igapäevaelu tegevustes, nagu liikumisel, söömisel, toidu valmistamisel, riietumisel, hügieenitoimingutes, majapidamistöodes ja muudes toimingutes, milles isik vajab juhendamist või kõrvalabi.

(3) Ametiasutusel on õigus keelduda isiku isiklikuks abistajaks määramisest juhul, kui isiklikuks abistajaks määramist taotleva isiku puhul selgub asjaolusid, mis takistavad vajaduspõhist abistamist.

§ 18. Turvakoduteenus

(1) Turvakoduteenuse eesmärk on tagada abivajavatele isikutele ajutine eluase, turvaline keskkond ja esmane abi.

(2) Esmase abi raames tagatakse isikule vajaduse korral kriisiabi, mis taastab isiku psüühilise tasakaalu ja tegevusvõime igapäevaelus, ning teavitatakse isikut teistest abi saamise võimalustest. Tulenevalt isiku east ja vajadusest tagatakse ka tema hooldamine ja arendamine.

(3) Teenuse saamise õigus on:

- 1) lapsel, kes vajab abi tema hooldamises esinevate puuduste tõttu, mis ohustavad tema elu, tervist või arengut;
- 2) täisealisel isikul, kes on vägivalda ohver.

(4) Lapse abivajadust hindab ja valib toimiva lahenduse ametiasutus, kuulates ära lapse arvamuse ja tehes koostööd teenuse osutajatega. Juhul, kui lapse on perest eraldanud ja turvakodusse paigutanud muu ametiasutus, võtab Saue valla ametiasutus olukorra lahendamise üle esimesel võimalusel.

(5) Täisealistele naistele turvakoduteenuse tagamiseks selgitatakse teenuse vajajale Sotsiaalkindlustusameti poolt korraldatud naiste tugikeskuste võimalusi ja abistatakse vajadusel kontakti loomisel turvakeskusega.

(6) Kokkuleppel täisealise teenuse vajajaga võib turvakoduteenuse vajaduse lahendada teiste sotsiaalteenuste osutamise, sh eluruumi tagamisega.

§ 19. Sotsiaaltransporditeenus

(1) Sotsiaaltransporditeenuse eesmärgiks on võimaldada puuetega inimeste sotsiaaltoetuste seaduse § 2 lõike 1 tähenduses puudega isikul, kellel puue takistab isikliku või ühissõiduki kasutamist, kasutada tema vajadustele vastavat transpordivahendit tööle või õppeasutusse sõitmiseks või avalike teenuste kasutamiseks.

(2) Sotsiaaltransporditeenuse vajaduse hindamisel arvestatakse:

- 1) isiku tervislikust seisundist või puudest tingitud takistusi ühissõiduki või isikliku sõiduki või muu kättesaadava transpordi kasutamiseks;
- 2) olukorda, kus isikul ei ole takistusi ühissõiduki kasutamiseks, kuid tema tervislikust seisundist või puudest tingitult on tal takistusi jõudmaks ühistransporditeenuse peatuse asukohta.

(3) Sotsiaaltransporditeenuse esmakordsel taotlemisel peab isik või tema esindaja esitama põhjendused, mis takistavad ühistranspordi kasutamist või ühistranspordini jõudmist.

(4) Sotsiaaltransporditeenus on tasuta erivajadusega õpilastele sõiduks õppeasutusse ja tagasi koju, juhul, kui kohaliku omavalitsuse territooriumil ei ole võimalik korraldada nõustamismeeskonna soovitude kohast õpet ja sellest tulenevalt on õpilane asunud õppima teise omavalitsuse territooriumil asuvasse kooli ning oma erivajadusest tulenevalt ei saa ta kasutada ühistransporti või muud toimivat lahendust kooli jõudmiseks.

§ 20. Eluruumi tagamine

(1) Eluruumi tagamise eesmärk on eluruumi kasutamise võimaluse kindlustamine isikule, kes ei ole sotsiaalmajanduslikult olukorrast tulenevalt võimeline enda ja oma perekonna vajadustele vastavat eluruumi tagama.

(2) Eluruumi tagamise tingimused on reguleeritud eraldi Saue Vallavolikogu määrusega.

§ 21. Võlanõustamisteenus

(1) Võlanõustamisteenuse eesmärk on abistada isikut tema varalise olukorra kindlakstegemisel, võlausaldajaga läbirääkimiste pidamisel ja nõuete rahuldamisel, vältida uute võlgnevuste tekkimist toimetulekuvõime parandamise kaudu ning lahendada muid võlgnevusega seotud probleeme.

(2) Võlanõustamisteenuse raames loetakse võlgnevuseks olukorda, kus isikule on esitatud nõue täita võlaõiguslikust suhtest või seadusest tulenev sissenõutavaks muutunud rahaline kohustus, mida isik ei ole võimeline iseseisvalt täitma.

(3) Võlanõustamisteenus hõlmab isiku nõustamist, juhendamist ja edasiste võlgade tekkimise ennetamist.

§ 22. Lapsehoiuteenus

(1) Lapsehoiuteenuse eesmärk on toetada last kasvatava isiku toimetulekut või töötamist või vähendada lapse erivajadusest tulenevat hoolduskoormust.

(2) Määruse alusel teenusele suunatud lastel on õigus saada teenust käesolevas määruses sätestatud tingimustel ja teenuse osas ei kuulu kohaldamisele Saue Vallavolikogu 27.02.2020 määrus nr 9 „Koolieelse eralasteasutuse ja -lapsehoiu teenuse toetamise kord“.

(3) Käesoleva määrusega reguleeritud korda rakendatakse Saue vallas elavatele lastele, kellele on Sotsiaalkindlustusameti poolt puuetega inimeste sotsiaaltoetuste seaduses toodud korras määratud raske või sügav puue.

§ 23. Asendushooldus

(1) Asendushooldusteenuse eesmärk on pika- või lühiajaliselt lapse heaolu ja õiguste tagamine, lapsele tema põhivajaduste rahuldamiseks peresarnaste elutingimuste võimaldamine, lapsele turvalise ja arenguks soodsa elukeskkonna loomine ning lapse ettevalmistamine võimetekohaseks toimetulekuks täisealisena.

(2) Asendushooldusteenuse osutaja on hoolduspere, perekodu või asenduskodu. Asendushooldusteenust vahetult osutav isik on hoolduspere vanem, perevanem või kasvataja.

(3) Teenuse korraldamisel lähtub ametiasutus sotsiaalhoolekande seaduses sätestatust.

(4) Kooskõlas sotsiaalhoolekande seaduse paragrahvi 45⁹ lõikega 3 suunatakse laps asendushooldusteenusele lühiajaliselt või periooditi juhul, kui perest või lapsest tingitud põhjustel ei ole ajutiselt võimalik sünniperes lapse eest hoolitseda, kuid võib eeldada, et perele täiendava abi osutamise järel on võimalik lapse perekonda naasmine.

(5) Käesoleva paragrahvi lõikes 4 toodud olukord võib tuleneda:

- 1) hooldusõigusliku lapsevanema haigestumisest ja ravist, mis takistab lapse hooldamist;
- 2) lapse seksuaalsest väärkohtlemisest;
- 3) lapse huvidest lähtuvalt vajadusest ajutiseks keskkonna muutuseks, sh muude lahenduste leidmise ajaks;
- 4) muudest juhtudest, kui vanem ei saa ajutiselt või perioodiliselt lapse eest hoolt kanda.

(6) Ametiasutuse ja teenuse osutaja rollid ja vastutus lapse elu korraldamisel lepitakse kokku lähtuvalt konkreetse lapse huvidest ja vajadustest.

(7) Asendushooldusteenust rahastatakse teenust saava lapse eestkostja ülesandeid täitva kohaliku omavalitsuse üksuse eelarvest või selle puudumisel rahvastikuregistrisse kantud elukoha järgse kohaliku omavalitsuse üksuse eelarvest ning asendushooldusel oleva lapse sissetulekutest.

(8) Asendushooldusteenusel oleva isiku kulude katmise ulatuse ja viisi otsustab vallavalitsus arvestades sotsiaalhoolekande seaduses toodud lapse isiklike kulude keskmist ulatust kuus ja nendele kehtestatud miinimumi suurust aastas ning hoolduspere vanemale makstava toetuse minimaalset suurust.

§ 24. Järelhooldusteenus

(1) Järelhooldusteenuse eesmärk on asendushoolduselt ja eestkostelt lahkuva isiku iseseisva toimetuleku ja õpingute jätkamise toetamine.

(2) Sotsiaalhoolekande seaduse § 45¹⁶ alusel tagatakse järelhooldusteenust juhul, kui eestkostel kasvanud noor või asendushooldusteenuselt ellu astunud noor:

- 1) jätkab katkenud õpinguid ja vajab igapäevaelluliste toimingute korraldamisel tuge määral, mida ei ole võimalik lahendada teiste sotsiaalteenuste või -toetustega;
- 2) oma erivajadusest tulenevalt vajab iseseisva elu alustamiseks või õpingute jätkamiseks rohkem tuge kui eakaaslased.

(3) Järelhooldusteenusel oleva isiku kulude katmise ulatuse ja viisi otsustab vallavalitsus arvestades sotsiaalhoolekande seaduses toodud lapse isiklike kulude keskmist ulatust kuus ja nendele kehtestatud miinimumi suurust aastas.

§ 25. Täiendavate sotsiaalteenuste osutamine või riiklike teenusteni jõudmisel abistamine

(1) Ametiasutus või ametiasutuse hallatav asutus osutab võimalusel ja lähtuvalt isiku abivajadusest muid täiendavad sotsiaalteenuseid ja maksab täiendavaid sotsiaaltoetusi, mis tulenevad isiku tegelikust abivajadusest. Teenuse pakkumisel lähtutakse esmajärjekorras isiku vajadusest ja võimekusest, valla võimalustest ja koostoisest teiste vallas osutatavate teenustega.

(2) Vajadusel on vallavalitsusel õigus kinnitada projekti elluviidavate täiendavate teenuste osutamise tingimuste täpsustamiseks eraldi kord, sh piirmäärad toetatavate teenuste rahastamise suurusle.

(3) Abivajavatele lastele ja nende peredele täiendavate teenuste valikul ja osutamisel arvestatakse lasteasutuste hariduslike tugiteenuste võimalustega, dubleerivat teenuste osutamist välditakse. Täiendavaid sotsiaalteenuseid ei kasutata hariduslike tugiteenuste vajaduste katmiseks.

(4) Suure hooldus- ja abivajadusega lastele riigieelarve toetusfondist eraldatavate vahendite arvelt osutatakse abivajavatele lastele lisaks käesoleva määruse § 4 lõikes 1 toodud teenustele järgmisi täiendavaid sotsiaalteenuseid:

- 1) transporditeenus;
- 2) psühholoogiteenus;
- 3) logopeediteenus;
- 4) tegevus-, loov- jm teraapiad;
- 5) abi- ja tugivahendite soetamine/rentimine;
- 6) muud teenused või toetused, mis soodustavad suure hooldus- ja abivajadusega lapse ja tema perekonna toimetulekut ning aitavad vähendada perekonna hoolduskoormust või puudest tulenevaid lisavajadusi.

(5) Suure hooldus- ja abivajadusega laste toetavatele sotsiaalteenustele on õigus Eesti rahvastikuregistri andmetel Saue valla haldusterritooriumil elavatel suure hooldus- ja abivajadusega lastel kuni selle kalendriaasta lõpuni, kui laps saab 18-aastaseks.

(6) Riiklike teenusteni jõudmise abistamiseks tagab ametiasutus pöördujatele nõustamise ja abistamise vajalike toimingute elluviimisel. Riiklike teenustega seotud kulude katmise toetamine toimub Saue Vallavolikogu 26.11.2020 määruses nr 35 „Sotsiaaltoetuste kord“ toodud korras.

3. peatükk

MÄÄRUSE RAKENDAMINE

§ 26. Määruse rakendamine

(1) Käesoleva määrusega tunnistatakse kehtetuks järgmised Saue Vallavolikogu määrused:

- 1) 25.01.2018 määrus nr 3 „Asendus- ja järelhooldusteenuse osutamise kord“;
- 2) 26.11.2020 määrus nr 34 „Täisealisele isikule hooldaja määramise, hooldajatoetuse määramise ja maksmise kord“;
- 3) 31.05.2018 määrus nr 26 „Koduteenuste osutamise kord Saue vallas“;
- 4) 21.12.2017 määrus nr 24 „Sotsiaalteenuste osutamise kord“;
- 5) 26.11.2020 määrus nr 31 „Raske ja sügava puudega lapsele tugiisiku- ja lapsehoiuteenuse osutamise ja rahastamise kord“;
- 6) 21.12.2017 määrus nr 28 „Riigieelarve toetusfondist suure hooldus- ja abivajadusega lastele toetavate sotsiaalteenuste kord“;
- 7) 21.12.2017 määrus nr 25 „Tugiisikuteenuse osutamise tingimused ja kord“.

(2) Vallavalitsuse poolt enne käesoleva määruse jõustumist teenustele kehtestatud hinnad ja omaosalusmäärad kehtivad kuni samale teenusele uute hindade kehtestamiseni.

(3) Enne käesoleva määruse jõustumist tehtud otsused ja sõlmitud lepingud kehtivad tähtaja lõpuni.

(4) Määrus jõustub üldises korras.

Harry Pajundi
vallavolikogu esimees